

ABIGAÏL EN LEA: Leven Met Een Ongelukkig Huwelijk

INHOUD

LEA:
Een Huwelijk
Zonder Liefde 2

ABIGAÏL:
Een Huwelijk
Met Een
Moeilijke Man 18

Het valt niet mee om christenvrouw te zijn—zeker niet vandaag de dag. Wij hebben veel meer mogelijkheden dan onze moeders hadden. We hebben voorrechten die onze moeders nooit hebben gekend. En we kunnen keuzes maken die voor vrouwen in andere tijden geen optie waren.

Het leven is vol keuzes. We kunnen er niet omheen, maar hoe maken we de juiste? Om verstandige keuzes te maken, moeten we hulp zoeken bij het Woord van God, dat ons wil onderwijzen met zowel voorschriften als goede voorbeelden. In dit boekje zullen we kijken naar twee Bijbelse vrouwen, die kampten met problemen die soms anders zijn dan de onze, maar soms verbazend veel lijken op datgene waarmee wij geconfronteerd worden. En door te kijken naar deze twee historische vrouwen en de keuzes die zij hebben gemaakt, zullen we richtsnoeren ontdekken die ons helpen om duidelijkheid te krijgen over de antwoorden die wij zoeken.

Alice Mathews

Uitgever: David Sper
Vertaling: Hella Willering

Tenzij anders aangegeven zijn de Bijbelteksten in deze uitgave ontleend aan *De Nieuwe Bijbelvertaling*,
© Nederlands Bijbelgenootschap 2004/2007.

© 1997, 2002, 2014 RBC Ministries, Grand Rapids, Michigan, USA. Printed in the United Kingdom

Omslagfoto: Erich Lessing/Art Resource

LEA: Een Huwelijk Zonder Liefde

Wanneer we spreken over het huwelijk, is het goed om helemaal terug te gaan naar het allereerste begin:

God, de HEER, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, Ik zal een helper voor hem maken die bij hem past. (Gen. 2:18)

Vervolgens vertelt de schrijver van Genesis ons:

Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt. (vs. 24)

U herinnert zich het verhaal nog wel. Adam was alleen, en God zei: ‘Dat is niet goed.’ Om Adam zich helemaal bewust te maken van zijn alleen-zijn, liet God een complete parade van dieren voor het enige menselijk wezen op aarde langs lopen, om hem eraan te herinneren dat

er in het hele universum geen soortgenoot van hem bestond. Adam had iemand nodig om zijn leven mee te delen. Hij was geschapen om een relatie aan te gaan. In zijn eentje was Adam niet compleet. Dus schiep God Eva en bracht haar bij hem.

Toen stond niets een fantastisch huwelijk meer in de weg. De omstandigheden waarin deze man en vrouw zich bevonden, waren ideaal. Ze waren geschapen naar het beeld van God en waren geplaatst in een tuin, waar ze uitdagend werk te doen hadden zonder vermoeidheid of stress. Maar u weet wat er daarna gebeurde. Het had te maken met een gebod van God, een stuk fruit, en een keuze. Uit die keuze vloeide vervreemding voort: vervreemding van God, hun Schepper; vervreemding van de natuur, die hen voortaan de baas zou zijn, zou uitputten en uiteindelijk weer in zich zou opnemen; vervreemding van elkaar, toen verwijt in de plaats van vertrouwen kwam

en hiërarchie in de plaats van gelijkheid; en ten slotte een innerlijke vervreemding, toen ze allebei een wandelende burgeroorlog werden. Ze werden verscheurd door hun hoop en angst; ze slingerden tussen enerzijds hun elementaire behoefte aan relaties, en anderzijds hun rancune om wat die relaties hun hadden gekost. Ze waren nu gebrekkige mensen in een gevallen wereld.

Binnen een tijdsbestek van zes generaties sinds Adam en Eva had de volmaakte relatie tussen één man en één vrouw plaatsgemaakt voor polygamie. Genesis 4:19 vertelt ons dat Lamech met twee vrouwen was getrouwd: Ada en Silla. De één-lichaam-relatie—een eenheid die niet alleen lichamelijk is, maar ook geestelijk, emotioneel en religieus—is niet langer mogelijk voor een man die vrouwen vergaart zoals hij vee, schapen of goud vergaart.

In Genesis 29 maken we kennis met twee vrouwen—Lea en haar zus Rachel—die als

elkaars rivalen vastzitten in een polygaam huwelijk. Rachel, de jongste, is de oogappel van hun echtgenoot. Lea is niet geliefd. Hoe kan een vrouw leven met een man die niet van haar houdt? Om die vraag te beantwoorden, moeten we Lea's leven nader bekijken.

Lea verschijnt voor het eerst ten tonele als pion in het bedrog van iemand anders. Jakob had zijn broer Esau diens eerstgeboorterecht afhandig gemaakt en was uit Kanaän weggevlucht, terug naar het land van zijn voorvaderen. Hij kwam bij het gezin van zijn oom Laban, de broer van zijn moeder. Laban nodigde hem uit om bij hem te blijven wonen en voor hem te werken. Laten we eens kijken naar het verhaal, zoals het zich in Genesis 29 ontwikkelt.

Nu had Laban twee dochters; de oudste heette Lea, de jongste Rachel. Lea's ogen hadden geen glans, maar Rachel was mooi en aantrekkelijk. Jakob was verliefd op Rachel, daarom

zei hij tegen Laban: 'Ik zal zeven jaar voor u werken om Rachel, uw jongste dochter.' Laban antwoordde: 'Ik kan haar beter aan jou geven dan aan een ander. Je kunt dus blijven.' Zo werkte Jakob zeven jaar om Rachel, maar voor zijn gevoel waren het maar een paar dagen, zo veel hield hij van haar.

Toen zei Jakob tegen Laban: 'De termijn is om. Geef me nu mijn vrouw, ik wil met haar slapen.' Laban nodigde alle inwoners van de stad uit en gaf een feest. Toen de avond was gevallen bracht hij zijn dochter Lea bij Jakob, en Jakob sliep met haar. Ook gaf Laban haar een van zijn slavinnen mee, Zilpa. 's Morgens ontdekte Jakob dat het Lea was met wie hij had geslapen. 'Hoe hebt u mij dit kunnen aandoen!' wierp hij Laban voor. 'Ik heb toch om Rachel bij u gewerkt? Waarom hebt u me zo bedrogen!' Laban antwoordde: 'Het is hier niet de gewoonte om de

jongste vóór de oudste uit te huwelijken. Wacht daarom tot de bruiloftsweek met de een voorbij is, dan krijg je ook de ander, op voorwaarde dat je nog eens zeven jaar voor me werkt.' Jakob stemde toe en wachtte tot de week om was; daarna gaf Laban hem zijn dochter Rachel tot vrouw. Ook gaf Laban haar een van zijn slavinnen mee, Bilha. Toen sliep Jakob ook met Rachel, en van Rachel hield hij echt, meer dan van Lea. En hij werkte nog eens zeven jaar bij Laban. (Gen. 29:16-30)

Waarschijnlijk krijgt u in eerste instantie medelijden met Jakob. Afspraak is immers afspraak. Hij had een akkoord gesloten over Rachel, niet over Lea. Zijn slinkse oom haalde een vuile streek uit, en toen zat hij met Lea opgescheept.

Jakob was zelf echter ook aardig slinks geweest. Hij had zijn blinde vader Isaak bedrogen en zijn broer Esau opgelicht. Hij was dus niet bepaald vrij van schuld. Toch houden we

medelijden met Jakob. Na zeven jaar hard werken onderging hij alle traditionele festiviteiten om zijn bruiloft met Rachel te vieren. Hij wachtte in de verduisterde tent tot zijn bruid bij hem gebracht werd, zag slechts vaag dat er een zwaar gesluierde vrouw binnenkwam, en nam aan dat ze Rachel was. Wat een schok de volgende morgen, om te ontdekken dat de mooie Rachel was vervangen door de lelijke Lea!

We moeten oppassen dat we niet zó opgaan in ons medelijden met Jakob, dat we vergeten hoe het de volgende morgen voor Lea moet zijn geweest. Sommige exegeten suggereren dat Lea gedurende die zeven jaren ook verliefd op Jakob was geweest, en dat ze daarom gewillig meewerkte aan haar vaders plannetje. Die gedachte wordt door niets in de tekst ondersteund. Maar of ze die nacht nu als een gewillige medeplichtige naar Jakobs tent ging, of als een plichtgetrouwe dochter die gewoonweg haar

vader gehoorzaamde: ze zal het beslist niet leuk hebben gevonden toen Jakob de volgende ochtend flink ruzie maakte met zijn schoonvader Laban.

Als Lea ooit gehoopt had op Jakobs liefde, als ze ooit had durven dromen dat ze kon concurreren met haar mooie jongere zus, dan werden al haar illusies wel de grond in geboord toen Jakob om het bedrog door het lint ging. Ze was niet geliefd, niet gewenst, en niet begeerd. En een week later werd haar plaats als echtgenote ingenomen, toen Jakob Rachel tot vrouw nam.

Ik betwijfel of er vandaag de dag in het Westen veel vrouwen zijn—als ze er al zijn—die onder dezelfde omstandigheden als Lea zijn getrouwd. Maar in veel verkeringen is er wel bedrog in de een of andere vorm geweest. Als u getrouwd bent en terugdenkt aan uw eigen bruiloft, hebt u dan gekregen wat u dacht te krijgen? Of voelt u zich op de een of andere manier bedrogen door uw

partner? Het leven kan beslist naargeestig lijken, wanneer onze belangrijkste relatie al van meet af aan beschadigd blijkt te zijn door bedrog of teleurstelling. We leven in een zondige wereld en gaan relaties aan met zondige mensen. We brengen onze eigen zondigheid mee in die relaties. Geen wonder dat bedrog en teleurstelling op de loer liggen.

In vers 31 en 32 krijgt dit droevige verhaal over de niet geliefde Lea een wending:

Toen de HEER zag dat Jakob minder van Lea hield, opende Hij haar moederschoot, terwijl Rachel kinderloos bleef. Lea werd zwanger en bracht een zoon ter wereld.

God was niet blind voor de moeilijke omstandigheden waarin Lea verkeerde. Hij zag het verdriet in haar hart en deed iets aan haar situatie. Hij stelde haar in staat om Jakob een zoon te geven. De almachtige God zag wat Lea nodig had, en voorzag erin. En ondertussen werkte Hij aan Zijn plan voor Jakob en

diens nageslacht, zelfs met het oog op hoe Hij Jezus Christus, de Messias en Verlosser, in de wereld zou zenden.

Wat het voor Lea moeilijk maakte, was het feit dat zij niet bepaald in aanmerking kwam voor de titel 'Miss Mesopotamië', en haar zus wel. Rachel was bijzonder mooi. En wanneer ze in Genesis 29:6-12 voor het eerst op het toneel verschijnt, is ze één en al levenslust en energie. Ze heeft gewoon alles mee. Geen wonder dat Jakob diep onder de indruk was toen hij haar zag. Geen wonder dat de Bijbel ons vertelt dat zeven jaar werken om haar te verdienen 'voor zijn gevoel' . . . maar een paar dagen [waren], zo veel hield hij van haar' (vs. 20).

En dan hebben we Lea. Het enige wat we van haar weten, is dat haar ogen geen glans hadden (vs. 17). Exegeten en vertalers hebben zich uitgeleefd op het Hebreeuwse woord dat hier is weergegeven als 'zonder glans' of 'flets'

(NBG-vertaling). Eigenlijk weten we niet wat voor ogen Lea had. De Statenvertaling spreekt over 'tedere ogen'. Sommige uitleggers vertalen het met 'mooie ogen' of juist 'zwakke ogen': zij menen dat Lea langzaam blind werd, en dat Laban gauw van haar af wilde voordat het zover was. Het is allemaal mogelijk. Misschien was er maar één ding mooi aan Lea's gezicht: haar prachtige ogen. Of wellicht ontsierden haar ogen haar uiterlijk zo, dat niets anders er nog toe deed. Hoe dat ook zij, het punt is dat ze opgroeide in de schaduw van een knappe zus.

Had God Lea even mooi kunnen maken als Rachel? Zeker. Waarom deed Hij dat dan niet? Het zou haar veel ellende hebben bespaard. Waarom wachtte God tot ze de niet geliefde vrouw van Jakob was geworden, voordat Hij iets aardigs voor haar deed? De profeet Jesaja herinnert ons eraan dat 'zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan [Gods] wegen jullie wegen te

boven, en [Zijn] plannen jullie plannen' (55:9). Als we Lea's situatie nader bekijken, zien we dat de kans groot is dat als God haar even mooi had geschapen als haar zus Rachel, ze niet aan Jakob opgedrongen zou zijn. En dan had Jakob nooit de zonen gekregen die God gebruikte voor het behoud van Israël en een gevallen wereld. Ook in ons leven werkt God meestal niet door ons in volmaakte omstandigheden te plaatsen, maar door ons Zijn macht en liefde te tonen in zeer onvolmaakte situaties. Hij staat toe dat wij het moeilijk hebben in verre van volmaakte relaties, maar doet dat voor ons uiteindelijk meewerken ten goede.

Lea was niet geliefd. Maar God zag het, en opende haar moederschoot. Niet één keer, maar ten minste zeven keer. Telkens wanneer Lea een pasgeboren kind in haar armen hield, gaf ze ons een kijkje in haar gedachten, haar hart, haar behoeften.

In Genesis 29:32 heeft Lea haar eerstgeboren zoon

in haar armen, ‘die ze Ruben noemde, “want,” zei ze, “de HEER heeft gezien wat ik te verduren heb. Nu zal mijn man van mij houden.”’ Kort daarna ‘werd [ze] opnieuw zwanger en bracht nog een zoon ter wereld. “De HEER heeft gehoord hoe weinig mijn man van me houdt; daarom heeft hij mij er nog een zoon bij gegeven,” zei ze, en ze noemde hem Simeon.’ (vs. 33)

Alsof twee zoons nog niet genoeg zijn: ‘En weer werd ze zwanger en bracht ze een zoon ter wereld. “Nu ik hem drie zonen heb gebaard, zal mijn man zich eindelijk aan mij hechten,” zei ze. Daarom werd hij Levi genoemd.’ (vs. 34)

Drie zoons. Is dat genoeg? Blijkbaar niet, want vers 35 vertelt ons: ‘En nog een keer werd ze zwanger en bracht ze een zoon ter wereld. “Nu zal ik de HEER loven!” riep ze uit, en ze noemde hem Juda. Hierna kreeg ze geen kinderen meer.’

Vier jongens achter elkaar. Ziet u Lea al zitten voor haar

tent op een hete zomerdag in Mesopotamië, roepend: ‘Ruben! Simeon! Levi! Juda!’? Laten we eens luisteren naar die namen en zien welke ontwikkeling Lea doormaakt in levenswijsheid en in haar geloof.

Ruben: ‘zie, een zoon!’

Lea erkende dat God haar ellende had gezien, haar moederschoot had geopend en haar een zoon had gegeven. Dat feit interpreteerde ze als Gods manier om haar in staat te stellen de liefde van haar man te winnen. Maar gebeurde dat ook? Blijkbaar niet. Waarschijnlijk nog geen jaar later werd Simeon geboren.

Simeon: ‘verhoring’. Lea was nog altijd niet geliefd. Jakob was niet van haar gaan houden door de geboorte van Ruben; hij had nog steeds alleen maar oog voor Rachel. Nu had God Lea’s zuchten gehoord. Hij had haar tranen gezien. Hij had haar intense verlangen naar de liefde van Jakob begrepen, en haar een tweede zoon gegeven. Ditmaal zou Jakob toch zeker

wel van haar gaan houden. Maar deed hij dat?

Opnieuw baarde Lea een zoon, en ze noemde hem **Levi:** ‘hij die zich hecht, die aanhangt’. ‘Nu ik hem drie zonen heb gebaard, zal mijn man zich eindelijk aan mij hechten,’ legde ze uit.

Een mens blijft altijd hopen. Lea hoopte dat elke pasgeboren zoon haar huwelijk zou veranderen, dat Jakob op de een of andere manier van haar zou gaan houden zoals hij van Rachel hield. Ze bleef hopen op een gelijkwaardige plaats of zelfs de eerste plaats in zijn hart. Met het verstrijken van de tijd na de geboorte van elk zontje werd haar hoop uitgesteld en ten slotte de grond in geboord. Al haar pogingen om—met Gods hulp—Jakobs liefde te winnen, waren vergeefs. Hij had nog altijd alleen maar oog voor de mooie, maar onvruchtbare Rachel.

Veel vrouwen gaan door roeien en ruiten om de liefde te winnen of te behouden van echtgenoten die hun geen liefde

betonen. Heel vaak wordt die altijd weer opbloeiende hoop, net als bij Lea, uitgesteld of de grond in geboord.

Een relatie zonder diepe, wederzijdse, toegewijde liefde is moeilijk vol te houden. Alles in ons schreeuwt om zulke liefde. Per slot van rekening was dat hoe God het huwelijk oorspronkelijk had bedoeld, toen Hij de eerste man en vrouw schiep en hen in de hof van Eden bij elkaar bracht.

In Eden hield het huwelijk meer in dan enkel seks. Het was een verbintenis van hoofden, levensdoelen, interesses, geesten. En het was een verbintenis van twee lichamen die één werden, als symbool van alle eenheid die een man en een vrouw konden ervaren in elk ander aspect van hun leven samen. Het was een volkomen één-zijn dat alleen in Eden mogelijk was. Enkel in hun volmaakte staat konden Adam en Eva zo’n relatie hebben.

Voor mij, als onvolmaakte vrouw getrouwd met een

onvolmaakte man, is het niet mogelijk om zo'n volkomen en smetteloze eenheid met mijn echtgenoot te hebben. Mijn behoeften staan zijn behoeften in de weg. Zijn wensen botsen met de mijne. We raken gemakkelijk gedesilluseerd door een relatie die niet volmaakt kán zijn. Dus blijven we het proberen, blijven we verlangen, blijven we uitzien naar iets beters. En tegenwoordig, als we de hoop opgeven een volmaakte relatie te kunnen bereiken met droomprins nummer 1, dan besluiten we wellicht het te proberen met droomprins nummer 2 of nummer 3.

In een tijd waarin we omringd worden door media die ons vertellen dat romantische liefde de basis is voor een goed huwelijk, valt het niet mee om vast te houden aan het feit dat een fantastisch huwelijk gebaseerd kan zijn op iets anders dan liefde. Wanneer u teleurgesteld bent omdat u zich minder geliefd voelt dan u

zou willen, is het dan mogelijk om bronnen van vreugde te vinden in een verre van volmaakt huwelijk?

Kijk eens naar Lea's houding toen haar vierde zoon werd geboren. Ze noemde hem **Juda**, wat 'lof, prijs' betekent. Ze lichtte die naam als volgt toe: 'Nu zal ik de HEER loven!' Voor het eerst koos Lea een naam voor haar zoon uit die niet langer haar smachten naar *Jakobs* liefde uitdrukte, maar die uitdrukte dat ze *Gods* liefde aanvaardde en zich erin koesterde.

Lea richtte zich niet langer op wat ze miste, maar op wat ze had. Wat Jakob betreft was er inderdaad niets veranderd. Hij was nog altijd smoorverliefd op Rachel. Lea kon hem niet veranderen, maar ze kon wel zichzelf veranderen. Ze kon haar blikrichting veranderen. Ze kon de hand van God in haar leven erkennen, die zin aan haar leven gaf.

De belangrijkste stap op weg naar vreugde in een liefdeloos huwelijk, is dat we

onze blik niet langer richten op wat we *niet* hebben, maar op wat we *wel* hebben. Lea had vier zonen, in een tijd waarin zonen het allerbelangrijkste waren. Ze raakte doordrongen van de rijkdom van haar omstandigheden en zei: 'Nu zal ik de HEER loven!'

De belangrijkste stap op weg naar vreugde in een liefdeloos huwelijk, is dat we onze blik niet langer richten op wat we niet hebben, maar op wat we wel hebben.

In Genesis 30 is de schijwerper aanvankelijk op Rachel gericht:

Omdat Rachel geen kinderen van Jakob kreeg, was ze jaloers op haar zuster. 'Geef mij kinderen,' zei ze tegen Jakob, 'anders ga ik dood!' Jakob werd kwaad

en antwoordde: 'Ik ben toch zeker God niet? Hij onthoudt jou het moederschap!' 'Neem mijn slavin Bilha dan,' zei ze, 'en slaap met haar. Als zij kinderen baart, zal ik die op mijn knieën nemen; dan krijg ik door haar toch nakomelingen.' (vs. 1-3)

Bilha kreeg een kind van Jakob; haar zoon werd wettelijk Rachels kind. Dat weten we omdat het Rachel was die de jongen zijn naam gaf. Ze noemde hem **Dan**, want, zei ze: 'God heeft mij recht gedaan: Hij heeft mij verhoord en mij een zoon gegeven.' (vs. 6)

Misschien zou het ook een tweede keer lukken, dacht Rachel. Daarom stuurde ze Bilha nog een keer naar Jakob. De slavin baarde weer een zoon en Rachel noemde het kind **Naftali**, wat 'worstelaar' betekent. Rachel verklaarde haar keuze als volgt: 'Ik heb een zware strijd met mijn zuster gevoerd, maar ik heb gewonnen.' (vs. 8)

Klopte dat wel? De stand was immers vier tegen twee in het

voordeel van Lea. Maar Lea was bang dat haar zus op haar zou inlopen, en paste snel dezelfde tactiek toe: ze gaf ook haar slavin—Zilpa—aan Jakob. Toen Zilpa een zoon baarde, noemde Lea hem **Gad**, wat ‘geluk’ betekent. Ja, haar geluk nam toe. De stand was nu vijf-twee, nog altijd in het voordeel van Lea.

Het was Rachel twee keer gelukt op deze manier. Misschien zou het Lea ook twee keer lukken. Dus stuurde ze Zilpa nog een keer naar Jakob om met hem te slapen. Zilpa werd zwanger en baarde een zoon. Lea noemde hem **Aser**, wat ‘gelukkig’ betekent. Ze riep uit: ‘Wat ben ik nu gelukkig! Alle vrouwen zullen mij gelukkig prijzen.’ (vs. 13)

Wat een ommekeer! De geliefde en bevoorrechte Rachel was diepbedroefd. De ongelukkige, niet geliefde Lea riep uit: ‘Wat ben ik nu gelukkig!’ De rollen waren omgedraaid. De vrouw die aanvankelijk alles mee had, werd verteerd door

jaloerie en frustratie. De plaatsvervangende vrouw, die zo wanhopig verlangde naar de liefde van haar man, had nu geleerd zich te richten op wat ze had in plaats van wat ze niet had. Zij kon zeggen: ‘Wat ben ik nu gelukkig!’

Ik had het fijn gevonden als het verhaal was geëindigd met Genesis 30:13. Lea klonk alsof ze haar liefdeloze huwelijk te boven was gekomen. Ze prees God voor wat ze had, en richtte zich niet meer op wat ze miste. Ik zou graag willen denken dat ze die houding de rest van haar leven had vastgehouden. Echter, onze strijd blijft zelden gewonnen. In de dagelijks terugkerende rivaliteit tussen Rachel en Lea—een rivaliteit die hun hele leven duurde—moest Lea elke dag opnieuw strijd voeren om boven haar liefdeloze huwelijk te staan.

In het daaropvolgende verhaal krijgen we een inkijkje in de relatie tussen de twee zussen:

In de tijd van de tarweoogst vond Ruben buiten in het veld

liefdesappels, die hij aan zijn moeder Lea gaf. ‘Geef mij ook eens wat van die liefdesappels van je zoon,’ vroeg Rachel haar. Maar Lea antwoordde: ‘Is het soms niet genoeg dat je mijn man hebt afgepakt? Wil je nu ook nog de liefdesappels van mijn zoon?’ Rachel zei: ‘In ruil voor de liefdesappels van je zoon mag Jakob vannacht met jou slapen.’ Toen Jakob ‘s avonds thuiskwam uit het veld, ging Lea hem tegemoet en zei: ‘Je moet met mij slapen, ik heb je gehoord voor de liefdesappels van mijn zoon.’ Dus sliep hij die nacht met haar, en God verhoorde Lea: ze werd zwanger en baarde Jakob voor de vijfde maal een zoon (30:14-17).

Deze gebeurtenis illustreert de dagelijkse spanningen in Jakobs gezin. Kleine Ruben had in het veld een paar alruinvruchten gevonden. De alruin is een plant die gele vruchten voortbrengt, ongeveer zo groot als pruimen en qua vorm lijkend op tomaten. Deze

vruchten werden liefdesappels genoemd. Men geloofde dat een vrouw er vruchtbaar van werd.

Rachels uitroep tegen Jakob aan het begin van Genesis 30—‘Geef mij kinderen, anders ga ik dood!’—maakt duidelijk hoe intens haar verlangen was om kinderen te krijgen. Daarom kunnen we goed begrijpen dat ze, wanneer ze Ruben met liefdesappels ziet, Lea om een paar vraagt. Maar we kunnen ook Lea’s antwoord goed begrijpen: ‘Is het soms niet genoeg dat je mijn man hebt afgepakt? Wil je nu ook nog de liefdesappels van mijn zoon?’

De relatie tussen Lea en Rachel was nog altijd gekleurd door rivaliteit. Rachel zou er alles voor overhebben om een kind te krijgen. Lea kon niet vergeten dat het hart van haar man in de achteloze handen van Rachel lag. De onderhandelingen konden beginnen. Ten slotte stemde Rachel ermee in dat Jakob die nacht met Lea zou slapen, in ruil voor de liefdesappels. Ironisch

genoeg was het de vrouw *zonder* de vruchten die in verwachting raakte. De vrouw die geloofde in de magische kwaliteiten van die kleine gele liefdesappels, bleef onvruchtbaar.

Toen Lea's vijfde zoon werd geboren, noemde ze hem **Issachar**, wat 'er is loon' betekent. 'God heeft mij beloofd omdat ik mijn slavin aan mijn man heb gegeven,' was Lea's verklaring voor deze naam (vs. 18). Lea zag Issachars geboorte als een beloning van God.

Het lijkt erop dat Lea vrijwel onmiddellijk weer zwanger werd, en ze baarde Jakob een zesde zoon die ze **Zebulon** noemde: dat betekent 'eer'. 'God heeft mij een mooi geschenk gegeven,' zei ze, 'mijn man zal mij op handen dragen nu ik hem zes zonen heb gebaard.' (vs. 20)

Merk op hoe Lea groeide in levenswijsheid. Nadat haar eerste zoon werd geboren, zei ze: 'Nu zal mijn man van mij houden.' Toen de derde zoon

geboren was, zei ze: 'Nu zal mijn man zich eindelijk aan mij hechten.' En ten slotte, bij de geboorte van haar zesde zoon, had ze haar verwachtingen naar beneden bijgesteld en zei ze slechts: 'Nu zal mijn man mij op handen dragen.' Ze werd steeds realistischer over wat er wel of niet zou gebeuren binnen haar huwelijk.

In een liefdeloos huwelijk zal er nooit tevredenheid kunnen groeien, zolang we ons vastklampen aan het ideaal van romantische liefde, en de goede gaven die we al van God hebben ontvangen uit het oog verliezen. Lea beschouwde Zebulon als 'een mooi geschenk' van God.

Er waren vele jaren verstreken sinds die ochtend waarop Jakob wakker werd en ontdekte dat de bruid in zijn tent niet Rachel was, maar Lea. Al die jaren was Rachels vurigste wens een kind geweest. Na lange jaren van wachten—waarbij de stand negen (inclusief dochter Dina) voor Lea was, tegen slechts twee voor Rachel,

via haar slavin—verhoorde God Rachels smeekbede om een kind, en werd ze zwanger. Haar zoon Jozef werd geboren, en het eerste wat Rachel zei was: 'Ik hoop dat de HEER mij er nog een zoon bij geeft.' (vs. 24)

In een liefdeloos huwelijk zal er nooit tevredenheid kunnen groeien, zolang we ons vastklampen aan het ideaal van romantische liefde, en de goede gaven die we al van God hebben ontvangen uit het oog verliezen.

God verhoorde haar gebed, maar dat had consequenties die zij niet had kunnen voorzien. Inmiddels had Jakob twintig jaar voor Laban gewerkt. De ene schurk werd afgezet door de andere schurk. Daarom besloot

Jakob om terug te keren naar Kanaän met zijn grote gezin van twee vrouwen, twee bijvrouwen, tien zonen en één dochter.

Tegen het einde van hun reis naar het westen gebeurde het ondenkbare. Rachel beviel van haar tweede zoon, maar stierf in het kraambed. Haar vurigste wens werd de oorzaak van de definitieve scheiding tussen haar en de man die van haar hield. De vrouw die alle reden had om gelukkig te zijn, stierf bij de bevalling van een zoon die ze Ben-Oni noemde, 'zoon van smart' (35:18).

Als we kijken naar een adembenemend mooie vrouw die de eeuwigdurende liefde van haar man geniet, dan denken we zo gemakkelijk dat zij wel de gelukkigste vrouw ter wereld moet zijn. Maar luister naar Rachels verdriet. Luister naar haar klagen. Schijn kan bedriegen.

En hoe verging het Lea verder? God had in Zijn almacht haar rivale uit het gezin weggenomen. Rachel

was er niet meer. Lea was nu de hoofdvrouw. We weten niet of Jakob gaandeweg meer van haar is gaan houden dan toen hij die eerste ochtend het bedrog opmerkte. We weten niet hoeveel jaar ze nog samen zijn geweest. Het enige wat we weten, is dat toen Lea stierf, Jakob haar begroef bij zijn voorvaders in de grot van Machpela, waar Abraham en Sara, Isaak en Rebekka waren begraven. Hij behandelde haar met eer na haar dood.

Aan het slot van het boek Ruth, nadat Boaz met de man die de eerste rechten mocht doen gelden, had geregeld dat Ruth zijn vrouw zou worden, baden de oudsten van de stad Betlehem:

'De HEER geve dat de vrouw die in uw huis komt zal zijn als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël groot hebben gemaakt.' (4:11)

De niet geliefde Lea werd de aartsmoeder Lea, die hielp het huis van Israël groot te maken. Van de twaalf zonen van Jakob die de stamvaders werden van de

twaalf stammen van Israël, had Lea er zes ter wereld gebracht. Uit Lea's persoonlijke verdriet vloeide rijke zegen voor Israël voort. Het was Lea die Juda baarde, en van Juda stamde Israëls grootste koning af—David—én de leeuw uit de stam Juda, onze Heer Jezus Christus.

Lea, de lelijke oudere zus van de mooie Rachel, leefde in heel moeilijke omstandigheden, en overleefde het. Evenals zij leven wij als gevallen mensen in een gevallen wereld. We dragen de littekens van vervreemding van elkaar en van onszelf.

Ons leven is zelden—of zelfs nooit—helemaal bevredigend. Meestal zit er een ontevreden randje aan alles: net niet genoeg liefde, net niet genoeg aandacht, net niet genoeg eer, net niet genoeg waardering. Misschien wel bijna genoeg, maar nooit zo veel als we graag zouden willen.

Net als Lea kunnen we ons richten op wat we missen, en ongelukkig zijn. Of we kunnen—ook net als Lea—

besluiten ons te richten op wat we wél hebben, en ervoor kiezen de Heer te loven.

Hoe houdt u het vol met een echtgenoot die niet van u houdt? U verandert uw blikrichting. Daardoor zult u niet alleen uiteindelijk met Lea kunnen uitroepen: 'Wat ben ik nu gelukkig!', maar u zult ook op een dag merken dat God uw verdriet heeft gebruikt om Zijn wonderen te doen, en de wereld heeft gezegend door u.

ABIGAÏL: Een Huwelijk Met Een Moeilijke Man

Hebt u wel eens door uw straat gelopen en naar elk huis gekeken en u afgevraagd hoe de bewoners van dat huis met elkaar omgaan? Of hebt u wel eens gekeken naar een vrouw die voor u in de kerk zat en gedacht: 'Tjonge! Geen twijfel mogelijk, zij heeft echt alles mee. Haar knappe, gelovige echtgenoot zit in de kerkenraad, en hij behandelt haar als een koningin. Ze lijken nooit problemen te hebben met hun gehoorzame kinderen. Ze hebben geld genoeg om te doen wat ze maar willen en te gaan waarheen ze maar willen. Hoe zou het zijn om deel uit te maken van zo'n volmaakt christelijk gezin?'

Soms wentelen we ons in zelfmedelijden wanneer we kijken naar andere mensen, en denken

we dat andere mensen het zo veel beter hebben dan wij. Dat is het probleem van afgaan op de buitenkant. Ook in een christelijk gezin kan wat er binnenskamers gebeurt, sterk afwijken van hoe het eraan toe hoort te gaan. Het ‘buitengewoon volmaakte’ gezin in de andere kerkbank kan allesbehalve perfect zijn.

Enkele jaren geleden was ik gastspreekster op een vrouwenweekend. De vrouwen kwamen uit een strenge kerk, waar iedereen precies kon vertellen hoe het allemaal zat. Ze schreven hun aantekenboekjes vol en leken vrijwel ieder woord dat ik zei te noteren. Ik vroeg me echter af of wat ik zag wel echt was.

Op zaterdagavond, na mijn derde praatje, kreeg ik het antwoord. Na de bijeenkomst kwamen er drie vrouwen bij me. Alle drie vertelden ze me in wezen hetzelfde verhaal. Ik zal u over één van hen vertellen.

Het was overduidelijk dat ze vreselijk bang was toen ze naar me toe kwam. Ik kon de angst in

haar ogen zien, en de spanning in haar friemelende vingers. Het leek of ze slechts door een paar elastiekjes bijeengehouden werd. Ik probeerde haar op haar gemak te stellen en de oorzaak van haar angst te achterhalen, en beetje bij beetje vertelde ze me haar verhaal.

Ze was dertien jaar getrouwd met een man die de predikantenopleiding had gevolgd, en die in die dertien jaar aan drie kerken verbonden was geweest. Onlangs had hij het predikantschap vaarwel gezegd; hij probeerde zich te vestigen als makelaar. Het stel had drie schoolgaande kinderen. Zij werkte voltijds als psychiatrisch verpleegkundige en was op dat moment de enige die een vast salaris inbracht. Voor het gemak noem ik dit echtbaar Jack en Jane.

Jack mishandelde haar. Ja, hij was dominee geweest. Hij is een christen. Hij heeft de predikantenopleiding gedaan. Maar hij is ook een man die zijn vrouw mishandelt. Hij slaat

haar. Jane is een slachtoffer van huiselijk geweld. Ze is intelligent en werkt in de psychiatrische verpleging. Dat neemt niet weg dat ze wordt mishandeld door haar echtgenoot.

Jack slaat Jane al vanaf het allereerste jaar van hun huwelijk. De mishandelingen nemen vele vormen aan. Het begint er meestal mee dat hij in woede uitbarst en alles wat hij maar te pakken kan krijgen naar haar gooit. Dan valt hij haar aan, ranselt haar af en trekt haar haren uit.

Na een dergelijke afranseling weet ze dat hij 's nachts weer komt en het nog eens dunnetjes overdoet. Dus ligt ze de hele nacht wakker, voelt ‘de leeuw door het huis sluipen’, zonder te weten wanneer of hoe hij haar opnieuw zal aanvallen. De tweede aanval kan weer een pak slaag zijn, of een emmer koud water die in het donker over haar heen gegooid wordt.

Als Jack een woede-uitbarsting krijgt onder het autorijden, vreest ze voor het

leven van haar hele gezin. Op een keer, toen zij in verwachting was, reikte hij voor haar langs, opende haar portier en duwde haar uit de rijdende auto op straat.

Na zo'n aanval wordt Jack heel berouwvol. In het openbaar, vooral in de kerk—waar men naar hem opkijkt en hem ziet als een sterke leider—omhelst hij Jane en wijst hij iedereen op zijn mooie vrouw. Buitenshuis bouwt hij zorgvuldig het imago op van een liefhebbende echtgenoot die verzet is op zijn vrouw.

Er zijn diverse zaken die Jacks woede-uitbarstingen lijken te triggeren. Als hij Jane betrapt op het lezen van een boek, grist hij het weg en zegt dat als ze iets wil leren, ze het hem moet vragen, en dan zal hij haar onderwijzen. Hij houdt zijn gezin met straffe hand aan een rooster, waarbij ze elke dag Bijbelteksten uit het hoofd moeten leren. Hij heeft zelfs een systeem ontworpen dat veel gezinnen in hun kerk gebruiken. Het omvat een kernvers voor

elk hoofdstuk in de Bijbel, en een ingewikkeld systeem om die verzen uit het hoofd te leren. Zijn gezinsleden moeten ook elke dag een bepaalde hoeveelheid tijd besteden aan het luisteren naar cassettebandjes met preken. Wanneer een van hen de Bijbeltekst niet foutloos kan opzeggen, of niet al zijn vragen over de preek kan beantwoorden, wordt Jack erg boos.

Enkele jaren eerder had Jane Jack overgehaald om met haar een relatietherapeut te bezoeken. Maar de christelijke therapeut wees haar alleen op haar plicht als vrouw om onderdanig te zijn.

Toen Jane me dit alles vertelde, was het duidelijk dat zij jarenlang de volle laag had gekregen van Jacks woedeaanvallen. Ze vond echter de moed om met mij te praten, enkel omdat ze nu vreesde voor de veiligheid van hun drie kinderen. De kerk had haar zó ingeprent dat ze onderdanig moest zijn, dat ze meende geen alternatief te

hebben dan binnenshuis te blijven, de mishandelingen te ondergaan en het gevaar te lopen dat Jack haar doodde wanneer zijn woede escaleerde. Sterker nog: zoals zo vaak het geval is bij slachtoffers van huiselijk geweld, nam Jane de schuld op zich voor Jacks mishandelingen. Hij hield vol dat hij haar niet zou slaan als zij zich anders zou gedragen. Hij vond dat hem niets te verwijten viel.

Dat vrouwen mishandeld worden is vandaag de dag een onontkoombaar feit in de Amerikaanse—en Nederlandse—maatschappij, ook binnen de kerken. In de Verenigde Staten wordt één op de acht vrouwen geestelijk mishandeld. Eén op de vier wordt seksueel misbruikt. Elke achttien seconden wordt er een vrouw geslagen. Een kwart van hen is in verwachting; het patroon van mishandeling begint vaak wanneer een vrouw voor het eerst zwanger is.

In negen van de tien gevallen van mishandeling wordt er geen aangifte gedaan bij de politie. Juridische experts noemen huiselijk geweld de ‘verzwegen misdaad’: er zijn weinig misdaden waarvan zo weinig, of zo onvolledig, aangifte wordt gedaan.

Veel vrouwen worden niet lichamelijk afgetuigd, maar worden desondanks mishandeld. Een heel belangrijke oorzaak van depressies bijvoorbeeld is een laag zelfbeeld, ontstaan doordat iemand voortdurend wordt gekleineerd door de mensen die het dichtst bij hem of haar staan—de mensen die hem of haar juist moeten stimuleren.

Een goede vriendin van mij is getrouwd met een man die vrijwel altijd wanneer hij aan tafel aanschuift, haar vertelt wat ze had moeten koken, en hoe het eten dat ze gekookt heeft gekookt had moeten worden. Al meer dan vijfentwintig jaar heeft mijn vriendin deze stortvloed van kritiek moeten verduren,

bij vrijwel elke maaltijd. Geen wonder dat ze bijna geen zelfvertrouwen heeft. Wat ze ook doet, het is nooit goed. Hij zit dag en nacht op haar te vitten. Zij wordt door hem mishandeld.

Mishandeling kan fysiek, verbaal of non-verbaal zijn. Welke vorm het ook heeft, veel christelijke vrouwen accepteren dergelijke mishandeling uit oogpunt van onderdanigheid. Ze zijn ervan overtuigd dat ze als christenvrouw geen alternatief hebben, en de mishandelingen moeten verduren als Gods wil voor hun leven.

In 1 Samuel 25 vinden we een praktijkvoorbeeld van hoe om te gaan met een mishandelende man. We maken kennis met een man genaamd Nabal en zijn vrouw Abigaïl. In vers 3 wordt Abigaïl beschreven als intelligent en mooi, maar Nabal als hard en gewetenloos.

Nabal was een moeilijke man om mee te leven. De Hebreeuwse woorden die vertaald zijn als ‘hard en

gewetenloos', drukken krachtig uit dat hij hardvochtig en dominant was, een wreed, verdorven man.

De knechten van Nabal zouden beslist instemmen met Gods omschrijving van deze man. In vers 17 horen we hoe een knecht tegen Abigaïl zegt over zijn meester en haar echtgenoot: 'Hij is een verdorven man, met wie niet te praten valt' (Herziene Statenvertaling). Ook hier gebruikt de Hebreeuwse tekst sterke bewoordingen. Nabal is 'een slecht mens, een belialskind': de meest verachtelijke uitdrukking die de knecht kon gebruiken. Nabal was een hard man, een moeilijk man, een onverbiddelijk man. Er viel met hem niet te praten.

De knecht was niet de enige die er zo over dacht. In vers 25 beschrijft Abigaïl haar man tegen David: 'Schenk alstublieft geen aandacht aan die domme praatjesmaker van een Nabal. Hij is een onbenul, zoals zijn naam al zegt.'

Nabal was dus een slecht, moeilijk man. Zo dacht God erover. Zo dacht de knecht erover. En Abigaïl ook.

Waarschijnlijk was Abigaïl niet uit vrije keus in dat onaangename huwelijk beland. In die tijd werden huwelijken gearrangeerd door de ouders. Nabal was een van de rijkste mannen in de omtrek. Volgens vers 2 had hij 1.000 geiten en 3.000 schapen. Hij was een belangrijk en invloedrijk man. Zo'n man werd gezien als een zeer goede partij. Dat Abigaïl wellicht niet gelukkig zou zijn in zo'n huwelijk, was niet van belang.

Helaas belanden vandaag de dag veel vrouwen in huwelijken die even ongelukkig zijn als dat van Abigaïl. De knappe prins blijkt een koele kikker te zijn. De rechtschappen christelijke leider blijkt een man te zijn die mishandelt.

Hoe ging Abigaïl om met haar situatie, gevangen in een huwelijk met een verdorven man, met wie niet te praten

viel? Kunnen we van haar iets leren wat ons kan helpen, of wat vrouwen in onze omgeving, die vast zitten in een dergelijke situatie, kan helpen?

Op zijn minst moeten we van moeilijke omstandigheden het beste maken. Liever nog moeten we een manier vinden om slechte omstandigheden ten goede te keren. Abigaïl wordt aan ons voorgesteld als een vrouw die al het mogelijke doet om de schade te beperken die haar man heeft aangericht. En Nabal had flinke schade aangericht: zijn hele huishouden liep gevaar te worden uitgeroeid. Laten we het verhaal eens bekijken.

Het begint in het jaargetijde waarin Nabals 3.000 schapen geschoren werden. Dat zijn veel schapen, veel scheerders, en veel werk voor iedereen die erbij betrokken is.

In die tijd was het schapenscheerseizoen ook een feestelijke periode. Het was de gewoonte dat de eigenaar van de kudde een feestmaal

organiseerde wanneer de klus geklaard was. Tijdens dat feestmaal gaf hij dan geschenken aan iedereen die, op welke manier dan ook, in de loop van het jaar had geholpen. Dat was een teken van dankbaarheid jegens God en een vriendelijk gebaar jegens zijn burens. Toen David dus zijn knechten stuurde om in ontvangst te nemen wat ze verdiend hadden door Nabals herders het hele jaar door te beschermen, hadden ze alle reden om te verwachten dat Nabal vrijgevig zou zijn.

In plaats daarvan zien we in vers 10 en 11 hoe Nabal de knechten van David op twee manieren beledigt. In de eerste plaats had hij de hulp die zij zijn herders hadden geboden, met vrijgevigheid moeten beantwoorden. In de tweede plaats verlangde het oosterse gebruik dat hij beleefd tegen hen bleef, zelfs al was David zijn aartsvijand geweest. Maar de verdorven, harde en gewetenloze Nabal

weigerde niet alleen iets te schenken terwijl hij royaal had moeten zijn, maar hij sprak ook minachtend over David waar diens mannen bij waren.

David begreep heel goed dat hij beledigd werd. Zijn reactie kwam neer op: 'Goed, mannen, gord je zwaard om. We gaan deze vent en elke man en jongen die bij hem hoort, van kant maken.' Met vierhonderd gewapende mannen ging David op weg om Nabals huishouden uit te roeien.

Ondertussen haastte een verstandige knecht zich naar Abigaïl, en vertelde haar wat er gebeurd was. Zijn samenvatting luidde als volgt:

'David heeft uit de woestijn boden gestuurd om onze heer te groeten, maar die is tegen hen uitgevaren. En dat terwijl David en zijn mannen ons juist zo goed behandeld hebben: ze hebben ons niet lastiggevallen en al die tijd dat we in hun buurt rondtrokken om de schapen te weiden is ons niets ontvreemd. Ze zijn

juist dag en nacht als een muur om ons heen geweest, al die tijd dat we in hun buurt onze kudde hoedden. U moet er iets op verzinnen, want nu onze heer, die onheilstichter, zo'n toon tegen hem heeft aangeslagen, heeft hij zichzelf in het ongeluk gestort en ons erbij.' (1 Sam. 25:14-17)

Abigaïl zat in een zeer moeilijk parket. Er waren vierhonderd mannen onderweg om niet alleen Nabal, maar ook het grootste deel van het huishouden te vermoorden. Ze moest snel handelen om de schade die haar echtgenoot had aangericht, te beperken.

Wat zou u, uzelf kennende, hebben gedaan als u Abigaïl was? Zou u zijn gevlucht om uw leven te redden? Zou u de knechten hebben voorbereid op een gevecht met Davids mannen? Zou u met Nabal in discussie zijn gegaan? Zou u zich erbij hebben neergelegd dat u gedood zou worden? Zou u in paniek zijn geraakt? Abigaïl handelde doortastend en zelfstandig:

Haastig liet Abigaïl tweehonderd broden, twee zakken wijn, gedroogd vlees van vijf schapen, vijf schepel geroosterd graan, honderd plakken rozijnen en tweehonderd plakken gedroogde vijgen op ezels laden en ging zonder met haar man te overleggen op weg. 'Rijden jullie voor me uit,' beval ze haar knechten, 'ik kom achter jullie aan.' Abigaïl reed op haar ezel door de kloof, terwijl David en zijn mannen van de andere kant optrokken. Omdat ze door de bergwand aan het zicht onttrokken was, werd David door haar komst verrast. Hij was nog steeds vreselijk kwaad: 'Wat denkt die vent wel? Heb ik daarom al die tijd zijn bezittingen beschermd? Ik had het net zo goed kunnen laten! Nog niet één schaap is hij kwijt, en wat krijg ik? Stank voor dank! God mag met me doen wat Hij wil als ik morgenvroeg van zijn familie ook maar iemand van het

mannelijk geslacht in leven heb gelaten!' Zodra Abigaïl David zag, sprong ze van haar ezel af. Ze viel voor zijn voeten op haar knieën [en] boog diep voorover. (vs. 18-23)

De alert reagerende Abigaïl haastte zich om de problemen bij de kloof tegen te houden. Maar wat vindt u van wat ze deed? Vindt u dat ze juist handelde? Wat deed ze nu werkelijk, toen ze ijlings al dat brood liet bakken, de rozijnen en vijgen liet inpakken en de zakken wijn op de ezels liet laden?

Ten eerste deed ze precies het tegenovergestelde van Nabals wensen. Hij had Davids mannen met lege handen weggestuurd, maar zij bereidde grote hoeveelheden voedsel voor hen. Ten tweede deed ze dit achter zijn rug om. De tekst benadrukt dat ze haar man niet vertelde wat ze aan het doen was.

Keurt u haar handelingen goed? Kijk eens naar Davids mening over wat Abigaïl deed:

David antwoordde: 'Ik dank de HEER, de God van Israël,

dat Hij u vandaag op mijn weg heeft gestuurd. En u dank ik voor uw verstandig optreden van zojuist, waarmee u hebt voorkomen dat ik het recht in eigen hand nam en me schuldig zou maken aan moord.’ (vs. 32-33)

David zag Abigaïls zelfstandige optreden, dat tegen Nabals wensen in ging, als iets van God. Abigaïl wordt ons voorgehouden als toonbeeld van een wijze vrouw in moeilijke omstandigheden. Ze deed wat het beste was voor haar huishouden én haar man. Hij zou immers als eerste met Davids zwaard van doen hebben gehad. Door tegen Nabal in te gaan, reddde Abigaïl hem het leven. Ze hield zijn belang voor ogen.

In een slecht huwelijk is niet elke situatie waarin een vrouw kan belanden, een zaak van leven of dood. Bij Abigaïl was dat wel het geval. Bij Jane zou het niet lang meer duren. De plicht van een christenvrouw om een onderdanige echtgenote te

zijn, vervalt wanneer er levens op het spel staan. Een vrouw die doet wat ze kan om de schade te beperken die een moeilijke man in zijn gezin heeft aangericht, is een verstandige vrouw.

Zo'n vrouw moet wellicht onmiddellijk stappen ondernemen om haar eigen veiligheid en die van haar kinderen te waarborgen. Wanneer de situatie fysiek gevaarlijk is, moet ze allereerst zichzelf en haar kinderen in veiligheid brengen, zolang het nog kan. Ze moet handelen in het belang van alle betrokkenen. Dat wil zeggen in het belang van haar man, maar ook in haar eigen belang en dat van eventuele kinderen.

We moeten ons goed realiseren dat een vrouw niet heeft gefaald als echtgenote, en dat ze God niet ongehoorzaam is, wanneer ze actief stappen onderneemt om levens te redden in een situatie van huiselijk geweld.

De tweede stap die vrouwen moeten zetten, is hun best doen

om slechte omstandigheden ten goede te keren. Wanneer iemand kanker heeft, kan hij of zij bestraald worden of chemotherapie ondergaan, om te voorkomen dat de kanker zich uitbreidt. Dat is een vorm van schade beperken. Wanneer de kanker echter operabel is, zal de chirurg er ook voor kiezen om het gezwel te verwijderen, zodat de patiënt volledig kan genezen. Het doel is om méér te doen dan enkel de schade te beperken. We willen slechte omstandigheden veranderen in goede.

Abigaïl wist te voorkomen dat Davids leger Nabals huishouden aflachtte. Maar om te voorkomen dat ze bij een andere gelegenheid nogmaals een reddingsoperatie zou moeten uitvoeren, moest ze nog meer doen.

Bij haar thuiskomst zag Abigaïl dat Nabal een feestmaal had aangericht, het leek wel een koningsmaal. Hij had zeer veel gedronken en de wijn was hem naar het hoofd gestegen, daarom rept ze die

avond met geen woord van het gebeurde. De volgende ochtend, toen Nabal zijn roes had uitgeslapen, vertelde ze hem wat ze had gedaan. Zijn hart bleef stilstaan in zijn borst, en hij zakte roerloos in elkaar. (vs. 36-37)

Eén gevaar afwenden was niet genoeg. Nabal moest worden geconfronteerd met zijn manier van doen. Hij moest inzien wat de gevolgen waren van zijn onbeschofte gedrag. Wat opvalt in vers 36 is dat Abigaïl het juiste moment afwachtte om met Nabal te praten. Wanneer wij de confrontatie aangaan met een moeilijk persoon, kiezen we vaak het verkeerde moment, de verkeerde plaats. Abigaïl wachtte wijselijk totdat het feestmaal was afgelopen, de dronkenmansroes voorbij was en Nabal weer sober was.

Ook al koos Abigaïl met zorg het juiste moment, toch nam ze een groot risico door dit gesprek met Nabal aan te gaan. Vergeet niet dat hij hard en gewetenloos

genoemd werd (vs. 3). En de knecht had gezegd dat hij zo verdorven was, dat er met hem niet te praten viel (vs. 17). Abigaïl kon er niet van uitgaan dat Nabal naar haar zou luisteren. Ze kon niet weten of hij woedend zou worden en haar iets zou aandoen. Ze wist echter dat ze Nabal met zijn gedrag moest confronteren, ook als dat niet goed zou aflopen.

Voor Nabal liep het in elk geval niet goed af. Toen hij hoorde hoe hij ternauwernood aan Davids wraak was ontsnapt, kreeg hij een hartstilstand. We kunnen uit dit gedeelte niet opmaken of die veroorzaakt werd door Nabals woede over Abigaïls bemoeienis met zijn zaken, of over het feit dat David toch aan het langste eind getrokken had. Misschien was het pure angst, die opwelde toen hij beseftte hoezeer hij op de rand van de dood had gebalanceerd. Wat de oorzaak ook was van zijn beroerte of hartstilstand: tien dagen later werd deze hem fataal (vs. 38). Nabal stierf.

We kunnen uit de Bijbeltekst ook niet opmaken hoe Abigaïl die bewuste ochtend met Nabal sprak. We weten alleen dat ze hem vertelde wat ze had gedaan. Ze zette de volgende stap die nodig was om slechte omstandigheden ten goede te keren. Ze confronteerde hem met de gevolgen van zijn daden.

Als u zich in een moeilijke relatie bevindt, probeer dan niet alleen de schade te beperken. Doe uw best om de slechte situatie te verbeteren, door de moeilijke persoon te helpen inzien wat hij zichzelf en de belangrijkste mensen in zijn leven aandoet. Liefde moet soms hard zijn, omdat zij streeft naar het beste voor alle betrokkenen. Een man die zijn vrouw mishandelt of met wie moeilijk valt samen te leven, heeft zijn eigen problemen. Die voorkomen dat hij de vreugdevolle, optimaal functionerende man is die God voor ogen had. We moeten genoeg om hem geven om de confrontatie met hem aan te

gaan—niet om hem te breken, maar om hem te herstellen.

Veel vrouwen die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld, vinden het vrijwel onmogelijk om de confrontatie aan te gaan, om vele redenen. Vaak zijn zulke vrouwen zelf gaan geloven in wat hun echtgenoot voortdurend herhaalt: dat als zij maar anders waren, ze ook anders zouden worden behandeld. Of ze hebben een on-Bijbelse opvatting over onderdanigheid. Of hun gevoel van eigenwaarde is volledig de grond in geboord, en ze hebben de kracht niet meer om zich te verzetten tegen de mishandeling.

Om die noodzakelijke volgende stap—confrontatie met als doel verandering—te kunnen zetten, moet een mishandelde vrouw overtuigd zijn van haar eigen waarde in Gods ogen, zodat de moeilijke partner haar haar eigenwaarde niet kan ontnemen. Het leven met Nabal zal beslist geen gelukkig leven zijn geweest.

Toch liet Abigaïl niet toe dat zijn onaangenaamheid haar verbitterde. Deze mooie, intelligente vrouw was innerlijk sterk genoeg om Nabals onredelijkheid het hoofd te bieden.

Hoe loopt het verhaal van Abigaïl af? Toen David hoorde dat Nabal gestorven was, liet hij er geen gras over groeien. Hij vroeg Abigaïl ten huwelijk, en zij werd zijn vrouw. Ze was een passende echtgenote voor Israëls grote toekomstige koning.

Abigaïls verhaal liep goed af. Dat geldt echter niet voor het verhaal van Jane, of van vele andere christelijke vrouwen die vastzitten in een moeilijk huwelijk. Vaak worden we niet verlost uit onze narigheid, maar moeten we nieuwe manieren vinden om ermee te leven en de situatie ten goede te keren.

Op een dag kreeg ik weer een brief van Jane. Tot dat moment hadden we elkaar geschreven via het ziekenhuis waar ze werkte. Dit was echter de eerste brief waarop ze haar thuisadres

schreef. Ik had Jane wat materiaal gestuurd over huiselijk geweld en de mannen die zich daaraan schuldig maken, en ook een 'geweldsschaal'. Dit is wat ze me schreef:

‘Het meest angstaanjagende bij het doorlezen van alle informatie was voor mij, denk ik, het invullen van de geweldestest en het beseffen dat wij ons op de geweldsschaal in de gevarieerde bevonden. Ik had dit alles nooit eerder zwart op wit gezien, of nagedacht over de specifieke vragen die werden gesteld. Dat stemde me nog ernstiger . . .

In juni en juli werd Jacks gedrag of houding hatelijker en tirannieker. Steeds vaker betrof hij de kinderen erbij, soms gaf hij hun de schuld van zijn uitbarsting. Hij gooide een glas zo hard tegen de gootsteen, dat het in gruzelementen viel. De scherven lagen door de hele keuken, op het aanrecht, op de vloer. Toen wilde Jack dat Mickey, onze zoon van twaalf, ze zou oprapen. Ik weigerde

Mickey de troep te laten opruimen die Jack gemaakt had, dus bleef het twee dagen lang zo liggen. Sherry (elf jaar) was weggeweest. Toen ze thuiskwam, vroeg ze: “Was dit een ongelukje, of is pa boos geworden?” Ze kreeg een eerlijk antwoord. Stanley (negen jaar) raakte de laatste maanden helemaal in paniek zodra Jack begon te schreeuwen, en dan werd Jack nog bozer.

Halverwege juli heb ik andere mensen bij onze situatie betrokken, Chuck en Margaret. Zonder dat Jack ervan afwist, heb ik een middag vrij genomen om met hen te praten. Margaret en ik hadden al eerder wat gepraat. Chuck is advocaat, hier in de stad, en staat bij Jack hoog in aanzien. Via de kerk zijn we al jarenlang met hen bevriend. Zoals te verwachten was, ging Jack door het lint toen ik hem—diezelfde dag nog—vertelde dat ik daar geweest was. Hij begon weer van voren af aan met dezelfde beschuldigingen van verraad. Ik dank God dat ik

de moed heb gekregen om weer met iemand te praten.

Chuck, Margaret, Jack en ik komen eens per week bij elkaar, twee of drie uur lang. De eerste sessie was verschrikkelijk, maar Alice, de afgelopen zes weken zijn geweldig geweest. Chuck brengt alles ter sprake, en Jack heeft zich niet verzet tegen het afleggen van verantwoording. Door zijn tranen en pijn en verdriet heen heeft hij zich anders dan ooit tevoren aan mij verbonden. Hij heeft zijn gedrag onder ogen gezien, beseft dat het zonde is en volstrekt onacceptabel. Hij streeft er oprecht naar om te leven naar Gods geboden. De sessies zijn moeilijk, omdat we pijnlijke dingen bespreken, maar hebben zo veel resultaat. Ik heb weer hoop.

De kinderen weten dat we dit doen en zijn er ook blij om. Zelfs Sherry's afwerende houding is de afgelopen maand minder geworden. Er moet nog zo veel gebeuren. Elke dag zie

ik nog sporen van zijn “weg met vrouwen”-houding, maar ik voel me vrij om er op een ander moment over te praten, of het te bewaren voor onze tijd met Chuck en Margaret. Jack heeft toegegeven dat hij me niet vrijliet, dat hij jaloers was als ik zelfs maar belde met andere vrouwen. Hij weet niet waarom hij dat deed, maar hij beseft nu wel dat het niet normaal is.

Alice, ik geloof dat er nog hoop is. Blijf alsjeblieft voor mij bidden. Ik weet dat er nog hobbels zullen komen in de weg die voor me ligt, misschien grote hobbels. Maar ik heb nu meer steun. Daardoor heb ik een stevigere basis, en Jack ook.

Blijf alsjeblieft aan andere vrouwen doorgeven dat ze erover moeten praten, dat ze vrienden nodig hebben; dat je het leven niet hoeft te verdragen, maar mag leven, en dat je er zelfs van kunt genieten. Ik verheug me erop te zien wat God voor me in petto heeft. Voel je alsjeblieft vrij om

mijn levensverhaal te delen met anderen, als die daarmee geholpen zijn. En we houden contact. Liefs, Jane.'

Telkens wanneer ik Janes brief herlees, moet ik denken aan die angstige vrouw die dertien jaar lang met geen woord gerept had over alles wat ze met haar moeilijke echtgenoot te verduren had. God zij dank dat ze de moed vond om met mij te praten. Ik ben blij dat ze de nog veel grotere moed gevonden heeft om in haar naaste omgeving steun te zoeken. Nu heeft ze hoop. Een jaar geleden had ze geen enkele hoop. Ik dank God dat Jane hetzelfde heeft gedaan als Abigail. Ze heeft om te beginnen stappen gezet om de schade aan haarzelf en aan haar kinderen te beperken. Vervolgens heeft ze haar hart uitgestort bij een vriendin die ze kon vertrouwen, en die de basis legde voor de kring van mensen die haar steunen. Ze heeft de moed opgebracht om Jacks

onredelijke beschuldigingen tegen te spreken en zich te verzetten tegen zijn egoïstische eisen. Beetje bij beetje heeft ze hem gedwongen de verantwoordelijkheid voor zijn daden op zich te nemen. En nu, in die wekelijksse bijeenkomsten met Jack, Chuck en Margaret, blijft ze doorgaan met de confrontatie die haar huwelijk herstelt.

Hebt u een moeilijke echtgenoot? Hebt u een vriendin die vastzit in een slopend huwelijk? Volg dan het voorbeeld van Abigail. Doe uw best om van de moeilijke omstandigheden het beste te maken. Of beter nog, doe uw best om de slechte situatie ten goede te keren. Laat God met Zijn kracht in en door u werken om een slecht huwelijk te redden.

Dit boekje is gebaseerd op een gedeelte uit *Een Vrouw Die God Kan Gebruiken*, geschreven door Alice Mathews, uitgegeven door Discovery House Publishers, © 1990. Alice levert regelmatig een bijdrage aan het dagelijkse RBC-radioprogramma *Discover the Word*.